

Tað komu nakrar túsund krónur inn, tá Landsfelagið av ungdomsfeløgum skipaði fyri stevnu seinasta vikuskiftið. Enn er ikki endaligt uppgjørt.

Stevnan varð sett leygardagin. Formaðurin í Landsfelagnum, Rani Nolsøe, beyð vælkommin og Petur Christiansen, borgarstjóri, setti stevnuna. Síðani greiddi Karin Kjølbro, lögtingskvinna og sosialráðgevi, frá virkserminum og endamálinum við stovninum Red barnet.

At enda greiddi Hergeir Nielsen, landsstýrismaður, frá fritíðarlóggávuni og aftaná var kjak.

Tað varð avgjørt at seta eina fyribilsnevnd, sum skal koma við uppskoti um lóg og reglugerð fyri ein føroyskan Red barnet stovn. Kallað verður so til stovnandi aðalfund einaferð í fyrst komandi ári.

Stevnan helt fram sunnudagin, tá trý fólk framferdu ein sjónleik í Skansastovu. Aftaná var kjak um innihaldið í hesu leikinum, nevniliga mobbing.

Sum heild má sigast, at stevnan eydnaðist væl, hóast neyðugt varð at avlýsa ætlaðu konsertina.

Sett fyribilsnevnd at stovna Red barnet-deild:

Kunnu ikki altíð bíða eftir politiskum loysnum

— Helst eru mong, sum eru imóti privatum felagsskapum, ið hjálpa har spurningarnir eru politiskir og áttu at verið loystir á politisk-
an hátt.

Óneyðugt er at nevna, at politikkur mangan er miskunnarleysur og ofta gongur út yvir tey, ið veikast eru í samfelagnum, segði Karin Kjølbro m.a. á stevnuni, sum Landsfelagið av ungdomsfeløgum skipaði fyri seinasta vikuskiftið.

Karin Kjølbro greiddi frá, hvussu Red barnet stovnurin virkar runt kring heimin, og mælti til at hesin stovnur fær eina deild í Føroyum.

Viðari segði hon:

— Eg havi hug at nevna, at royndir, bæði heima hjá okkum og aðrastaðni við, hava vist, at tað altíð er privata slóðbrótandi virksemi á humanitera og sosiala økinum, ið hevur gingið undan. Ofta hevur staðið illa til á mongum økjum í

mongum samfeløgum, um bíðað skuldi verið eftir, at málið varð politiskt loyst. Eldhugað virksemi hjá einstaklingum og bólkum á hesum øki gevur eisini møguleika fyri græsrotsvirksemi, meðabyrgd og medávirkan, ið eru týðningarmiklir spurningar í einum fólkastýrdum landi.

Helst er eisini onkur, sum vil siga, at vit hoyra til ríku londini og eiga sjálvi at loysa okkara egnu spurningar viðv. børnnum okkara á politisk-
an hátt. Svárið til hetta er, at fyrri tí um eitt land er ríkt, so er ikki vist, at tey veikastu í samfelagnum eru so væl fyrri. Hugað verður her um tey gomlu eins og børnini.

M.a. vil eg halda, at tann serkunnleiki, sum hesir stovnar hava viðvíkjandi børnnum við bygging av stovnum, spællplássum o.ø., kann vegleiða okkum í øllum tí, ið liggur á láni hjá okkum. Harumframt verða møguleikarnir uppaftur betri at veita hjálp til henda stovn við ymiskum tiltøkum.

Um sjálvnan stovnin Red barnet segði Karin Kjølbro, at hann byrjaði við at arbeiða sum ein fyrstahjálpi ella neyðhjálpi fyri børn um allan heim. Í

teirri áðan, at eitt hvørt land og eitt hvørt stýri fyrst og fremst hevur ábyrgd av sinum egnu, sum undangongukvinnan hjá hesum stovni segði, so hevur t.d. Red barnet gjørt slóðbrótandi arbeiði í sinum heimlandi.

Grundsónarmiðið hevur verið við og iðgjøgnum spæl og tákføri at stimbra menningina hjá børnum. Við øðrum orðum ein áðan av, at týðningarmesta amboðið í framkomuni hjá børnum fer fram gjøgnum spæl. Niðurstøðan er tí hon, at hesin stovnur frá at vera ein neyðhjálpi, er hann í dag eins nógv ein sosialpedagogiskur stovnur, ið arbeiðir eftir nýttans hugsunarhátti við tí stavnaldi, at týðningarmesta og skilabesta arbeiði er hitt fyrirbyrgjandi arbeiði. Av hesi orsök tykir mær, at hesin stovnur hevur nógv at læra okkum feroyingar.

Feroyingar hava altíð stuðlað henda felagsskap og tað haldi eg, at vit skulu halda fram við. Eisini tykir mær, at vit skulu taka av tí tilboði, vit her fáa um hjálp til sjálvhjálpi, segði Karin Kjølbro á stevnuni.

Ellis- og røktarheim í Klaksvík og Eysturoy veruleiki um nøkur ár

Ætlanin at byggja ellis- og røktarheim í Klaksvík og í Eysturoynni eru nú komnar so væl áleiðis, at byggingin kann byrja í komandi ári ella í 1981.

Hetta upplýsti Jákup Lindenskov, fólkatingsmaður á panelfundinum um ellis- og røktarheim í síðsta mánað. Hann segði, at tá hesi heimini eru iðug, vera tað ialt 183 pláss í landinum. Talið á ellis- og røktarheimsplássum í dag er 110, tá er Ellisheimið í Havn ikki iðrokað. Har búgva í dag 27 fólk.

Jákup Lindenskov helt tað vera rætt at halda somu leiðina, nevniliga, at byggja ellis- og røktarheim í samband við verandi sjúkrahús. Hann visti annars á, at orsøkin til at málið um bygging av hesum heimum var so nógv seinkað var kjakið um stóra kostnaðin av at byggja røktarheim.

Fólkatingsmaðurin helt annars, at tankin at byggja í smærri eindum eigur at verða tikin upp til viðgerðar.

Fløiri av áhoyrarunum á panelfundinum høvdu eisini orðið. Vit skulu her taka fram nakað av tí, sum varð sagt í salinum og við hesum skulu vit enda greinarøðina frá fundinum um «Ellis- og røktarheim í Føroyum», sum Læknafelagið skipaði fyrri. Tað er vón okkara, at tiltakið fer at vera ávokstur og at Læknafelagið — kanska saman við øðrum — heldur fram við at skipa fyrri tilkum fundum. Vónandi kunnu tað eisini vera vanligir brúkarar og onnur fálk fólk við í panelinum.

Vit dragna aftur

Sigvald Kristiansen, kommunulæknir, segði, at litið ella einki nýtt var komið fram á fundinum. — Vit dragna longur og longur aftur út á røktarheiminum, sum tíðin gongur. Tey heimini, sum ætlanin er at byggja í Klaksvík og í Eysturoynni, vera ov litil til at nektar tærvin í dag.

Sigvald Kristiansen visti á eina prognosu yvir talið á eldri fólki tey komandi ári. Hon visir, at tey komandi 12 ári verða tað tilsamans 60 fólk ella fimm fólk um árið, sum hava tærvin á koma á ellis-ella røktarheim. Sigvald helt, at vit eiga at taka spurningin um figgarliga býtið millum land og kommunu upp til viðgerðar av álvara. — Kommunurnar vilja gjarna gera alt tað, sum tær kunnu, men tær hava ikki stóran figgarligan møguleika til at gera munandi í dag.

Tørvurin undirstrikaður

Hanna Lisberg, lærari, segði, at tað nýggja í spurninginum er, at tørvurin hervið er undirstrikaður. Hon helt at skulu vit gera dreymin um at tey gomlu skulu verða verandi heima til veruleika, so mugu vit eisini geva teimum fólki, sum taka sær av teimum gomlu, samsýning fyrri arbeiði sitt. Tað eigur ikki at skorta frá almennari síðu at bota um húsavíðurskiftini. Í veruleikanum hava vit sum so litið og einki at bjóða fólki, sum kundu verið heima. Høvdu umstøðurnar heima verið betri, so kundi hetta lætt nógv um, segði Hanna Lisberg.

Sjúkrasystrar kanna tærvin

Selva Patursson, formaður í Sjúkrasystraráðnum, segði, at ein arbeiðsbólkur hevur kannað tærvin á røkt í Havn. Felagið hevur eisini arbeiðið við spurninginum viðvíkjandi heimasjúkrasystraskipanini, sum langt frá virkar nógv væl í dag.

Selva Patursson segði viðari, at tað er ynskiligt, at tey gomlu eins væl sum avlamin fáa høvi til at vera í egna heimi sum longest. Hetta kann gerast við útbygðari heimarøkt við heimasjúkrasystrum og heimahjálparum og øðrum neyðugum broytingum og hentleikum í heiminum m.a. hjálpað osfr.

— Hetta loysir tó ikki allar trupulleikarnar. Eftir vilja altíð vera nøkur, sum ikki klára seg í heiminum, ei heldur í eini vardari íbúð, um tilkær vóru.

Hesin bólkurin hevur brúkt fyrri ellis- og røktarheimum, og skulu vit gera umstøðurnar hjá okkara gomlu og avlammu menniskjansligar sum gjørligt, mugu vit útbyggja primeru heilsurøktina og byggja fleiri ellis- og røktarheim.

Í samband við bygging av tilkum heimum, nevndi Selva Patursson, at vit eiga eisini av hava í huganum, hvussu hesi heim eru innrættað, og hvussu normeringin av starvsfólki er.

Hon segði viðari, at málsetningurin má vera at umstøðurnar vera so heimilgar og arbeiðsligar sum gjørligt. Hetta hevur stóran týðning fyrri trivnaðin bæði hjá búfólki og starvsfólki um.

Allur bati batur

Arni Olsen, sálarlæknir, tók eisini orðið. Hann segði, at allur bati batur og nevndi í hesum sambandi, at tað í

dag eru tveir sjálveigandi stovnar, sum taka sær av ávisum fólki, sum hava røkt fyrri neyðini. Hesir stovnar eru í Havn og í Runavik.

Arni Olsen nam her við spurningin um teir psykiatrisk røktarsjúklingarnar. Hann helt fyrri, at tað er gott at fleiri av hesum fólki kunnu vera á psykiatrisk deildini, men helt tó, at tað er rimiligt at hugsa sær nakað av minni heimum, har hesi fólk kundu vera. Hetta kann m.a. gerast við, at ein partur av røktarheiminum verður nýttur til hesar sjúklingar.

Um tey bæði heimini í Havn og í Runavik segði Arni Olsen, at fleiri av aldurssjúklingunum á psykiatrisk deildini eru farnir higar, og at teir hava tað gott har.

Arni helt, at nú tosað varð um ellis- og røktarheim, so mundi tað eisini vera tørvur á einum heimi í Sandoy. Nógvir sandoyingar eru aldurssjúklingar á psykiatrisk deild og hesir kundu heldur búa nærri heimbygðini.

Steingrim Weihe, kommunulæknir, segði, at vit eiga at gera okkum greitt, hvussu stóran part av samfelagsbúskapinum tað er rimiligt skil fara til almennamáli. Hann helt annars, at feroyingar

Framhald á síðu 12

Møguliga pengar á eykafíggjarlógini til ungdomsarbeiði

Tað verður móguliga settur peningur av á eykafíggjarlógini til

ungdomsarbeiði. Hesin peningur skal í fyrstu syftu brúkast til at lona

fólki, sum kunnu taka sær av / at tilrætta Framhald á síðu 12